

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr

Bérmentellen levelek csak
ismert kezektől fogadhat-
nak el.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Egyes szám ára 20 kr.

A nyiltérben minden gar-
mond sor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi hetilap,
főtekintettel Zemplénmegye érdekeire.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:

Minden egyes szó után
100 szóig 2 kr.
Azonfelül 1 kr.

Kiemelt, díszbetűk s kör-
zettel ellátott hirdeté-
nyekért természet szerint
minden centimeter
után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek
kedvezmény nyújtatik.

Hirdetést a „Zemplén”
nyomdájába küldendők.

S.-a.-Ujhely, 1880. jan. 10.

A zemplénmegyei gazdasági-egyesület 1879. évi decemberhó 31-én tartotta meg az évi utolsó választmányi ülését.

Megvizsgáltattak ugyanekkor az egylet számadásai s vagyoni állapota — a melyből kitűnt, hogy az egyesület tevéleges vagyona 14765 frt-ra rug.

Ily vagyoni állapot, az egyesületet bizonyára képesítheti azon, az egylet tagjai által rég óhajtott cél elérésére, hogy habár egy kisebb rendű minta-gazdászlatot felállíthasson.

Felolvastattott és tárgyalattott ugyanekkor a Győrvidéki egyesületnek azon átirata, melyben az egyesületet abbéli határozatának és nézetének pártolására hívja fel, miszerint a székesfehérvári II. országos gazda-értekezlet által felállított ki-vánt országos gazdasági tanács helyett, az országos magyar gazdasági-egyesület lenne olyképp szervezendő, miszerint annak tagjai sorából a megyei gazdasági-egyesületek által küldendő képviselők hozzájárulásával választassék évről-évre egy központi bizottság, mely azután a maga kebeléből évről-évre megválasztaná elnökét s ha szükségesnek mutatkoznék, egy 20 tagból álló végrehajtó bizottságot. Ezen bizottság, mint az önkormányzatnak közvetlen kifolyása képezné, illetve helyettesíténé az országos gazdasági tanácsot.

Tekintve a székesfehérvári országos gazda-értekezlet által felállított ki-vánt országos gazdasági tanácsot s annak bürokratikus szervezetét, ennek ilyképp felállítása a mezőgazdasági érdekek veszélyeztetésére szolgálna — sőt a magas kormányzati érintkezés is — a melylyel a megyei gazdasági-egyletek eddigelé közvetlen érintkeztek — felette hosszúvá és nehézkessé válnék, továbbá az országos gazdasági tanácsnak bürokratikus apparátusa az amugy is költséges központi hivatalnokok számát szaporítván, az állam is újabb terheknek nézne elébe, végül a megyei gazdasági egyletek autonómiaja is ezen bürokratikus országos gazdasági tanács felállítása által meghusítottatnék. Ezen indokok folytán az egyesület választmányi ülése az említett győrvidéki

társégylet átiratát indokainál fogva szinte magá-
évé tette s pártolandónak nyilvánította.

Szinte figyelemre és elismerésre, méltónak találtattott az első magyar gácsországi vasuti igazgatóságnak azon átiratbeli tudósítása, miszerint nevezett igazgatóság a vezetésére bizott gácsországi állam-vasutak mentében levő nem használt pályaterületeken meglehetősen kiterjedésű kocsár-fűzfa ültetéseket fogantatosított, azon szándékból, hogy úgy a gácsországi — valamint a honi, lupkovi alagut-legénye-mihalyi vasuti vonalakon pályaderei s egyéb csekély fizetés élvezetében álló alkalmazottjai családi tagjainak alkalmat nyujthasson a kocsár fonást megtanulni s házi-ipar gyanánt üzni.

Mennyiben pedig Ausztria-Magyarország fonotárubeli szükségletének majdnem 90%-jét külföldről (Bajor és Szászországból) kénytelen, iparának fejletlensége miatt beszerezni — az említett vasuti igazgatóságnak a kocsárfonás meghonosítása és másrészt a durvább faárak, famunkák készítésének betanítása körüli buzgólkodását — (a melynek elérésére a bécsi technológiai iparmuzeumban s a jaroslai fonóiskolában kiképzett tanítóit már a f. 1880. évi tavasszal fogja szét-küldeni, — sőt ily tanítók küldése végett a zempléni gazdasági egyesületet is megkereste,) az egyesület őszinte örömmel üdvözölte s a cél támogatását határozatilag kimondotta.

Legfigyelemre méltóbb volt a megtartott választmányi ülésben az országos magyar gazdasági egyesület által a növényművelés állapotvisztesére vonatkozó kérdések felolvasása, — mely kérdések megoldása végett folyó évi január hó 19—22. napjain egy országos enquete fog megtartatni.

A tér szűke nem engedvén meg ezen a mezőgazdasági érdekekre rendkívül fontos kérdések ősmertetését, — itt csak annyit jegyezhetek meg, hogy az említett országos enquete-ben, az egyesület képviselőiben az egylet elnökei: Vladár Kristóf, Viczmandy Ödön, Szerviczky Ödön és Kun Frigyes egyleti pénztárnok, gróf Sztáray Antal és báró Vay Sándor egyleti kör-elnökök küldettek ki.

Végül a lentermelésnek vidékenkénti behozatala célirányosnak találtatván, az egyesület a

cél elérése tekintetéből késznek nyilatkozott a lenmagot beszerezni s a termelni szándékozók közt nem csak szétesztani, de a kidolgozott len eladását is a termelők javára közvetíteni. A termelők a termelési ivad után, csakis a kapott magmennyiséget tartozandnak visszatéríteni.

Ezek után az egyleti választmányi ülés több közhasznú kérdés megvitatása s eldöntése után berekesztetett.

Fekete László.

üggyvéd

s egyleti h. titkár.

Tanúgy.

A bibliának magyarra való lefordítása izr. népiskolák számára.

Ha az emberi művelődés történelmét végig tekintjük, az észlelhető folytonos haladást, koronkénti hátrálást, süllyedést által félbeszakítva találjuk és — biblia képlettel élvén — az emberiség geniusait, a polgárosodás pályáján mintegy Jakab — létrán folyvást fel és alá szállani látjuk! Bármiképp is értelmeznök azo jelenséget, miszerint valamely ctióra rendesen reactiót következni látunk, — egyik főoka bizonyosan az emberi nem korlátoltságában rejlik, melynél fogva az értelem vívmányai, idővel gyakran félreértetvén — önmaguk balítéleteket szünek — így az igazság tanai — áltanua, a hit-álhit és vakbuzgósággá fajulnak és a kulturának előre törekvő geniusát kéanszerítik ismét visszafordulni, a hátában támadt elleneit legyőzendő! Így a vallás elkorcsult szüleménye: a zelotismus is, a valódi vallásosságot hátráltatja, sőt gyakran vakságában önmaga lerombolja a szent célt, melyért dühöngve buzgólkodik. Ily szomorú jelenségre utalni szándékozom szintén jelen cikem mel is.

Ugyanis izrael népe, állami léte elenyészése után, a világ minden szélére eloszlátván és egy mostoha sors zordságának kitéve — lerombolt politikai multjának romjaiból, megmentett még valamit, ami legalább vallási léte jövőjét örökbe biztosítja. Magával, szívében hordozta azt elválaszt-

tüt, azaz gyűrűt, melynek fészében piczi delejti volt elhelyezve.

A gyűrűket régmultban Jeremiás proféta bizonyossága szerint, jobbkézen viselték: „Élek én, azt mondja az Ur, hogy ha Konias, Joakimnak a Juda királyának fia olyan volna is, mint az én jobbkézemben való gyűrű; mindazáltal én téged onnan kivonnálak;” — még teljesebb lesz a bizonyíték, ha Sirákot idézem: „Mi módon magzathalhatjuk a nagyságos Zorobabelt? ki olyan mint a jobbkézben való pecsét.”

Aggeus szavait olvasván: „Az napon ezt mondja a seregeknek ura: felveszlek téged Zorobabel, Sealtielnek fia, én szolgálom, — és olyá teszlek, mint egy pecsétes gyűrű az én ujjomban, — világos lehet előttünk, mily nagy becsben tartották őskorban a gyűrűt.

A rómaiak az egyszerű karikagyűrűt majd egy, majd más kézen viselték; midőn azonban drágakövekkel ékesített e fajta ékszerek kezdetek divatozni, balkézre átszaptott a gyűrűkincsek özöne, csak azon egyszerű oknál fogva: hogy a finoman csiszolt diszkövek a kevésbé elfoglalt balkézen jobban megkiméltessenek. Persze e divat is, mint sok más, csak rövid életű volt, mert a görög és római urfiak, piperkőczők, kaczkias legények, hamar észrevették, miként felgyűrűzött két kézzel könnyebben boldogulhat az ember a szerelem országában, mint egygyel; minek következménye az lön, hogy a mélyen elszomorodott sok ideig gyűrűtlen jobbkéz is természeti jogaiba, az ókor monoklesei nagy öröme, viszhelyezettetett.

E téren (magától értetődik) a kisasszonyokak sem maradtak el s az akkori „mobiliör ventis foemina”-ról bátran használhatjuk a költő szavait:

TÁRCZA,

Te voltál...

Te voltál életemnek napja,
Melynek sugára többem ragyog —
Eltűnt az örök semmiségbe,
S maga után csak bú, csak gyászt hagyott.

Szívem már sok fájó seb érte,
De lassacskán begyógyult mind a hány...
A feledés befödte halkan,
Miként moh a fejszecsapást a fán.

Csak egy van még, mely nem gyógyult be.
Hiába minden — s nem is fog soh' sem,
Az érted égő örök bú ez
Coralie édes feledhetlenem!

Vay Sándor.

A gyűrű.*

IV.

A magyar pecsétlő-gyűrűkön kiterjesztett szárnyu sas, karvaly, oroszlán, korona, hold és a hajnali csillag képeivel találkozunk.

Etele vasgyűrűjén Mars pogány istennek képe volt kidolgozva s azt mondja a krónika, hogy más ékszert kezén nem is viselt; de kör-

*) Mutatványul ily című, szerkesztőségünkhez beküldött füzetkéből, melyet dr. Marcell János írt. Ára a füzetnek 30 kr.

frt.	kr.
13	—
11	—
7	—
7	—
8	—
4	—
14	—
10	—
10	—
13	50
	80
	34
	44
	60
	72
3	20
	90

netrendje

elybe.

ó. 34 p. este.

7 p. este.

ercz este.

percz reggel.

ból.

. 47. p. este.

p. este.

30 p. este.

percz este.

bécsi
rsli.

s.

osában a közbir-
ben 2506 frt évi
év óta házilag
si jogot, 1880-ik
mely bérletet a
ert) mellett adja
árólag aláirothoz
tjához adandók,
ér 10%-nek be-
ár 12-én fognak
és a feltételek

eyler József
tiszttartó.

us tanítólak
n két szoba,
atartó, tágas
olyó év april
dó. Értekez-
oonossal Sz.

hatlanul minden izraelita talizman gyanánt és vajjon mi volt ezen talizman?... a biblia, illet. annak ihlesztő, izraeli mindörökké regeneráló szel. leme! Ez és egyedül ez, egyházi fenmaradása történelmi tényének megfajtása. Ha öldösték, vagy üldözték a zsidót — a máglya izzótüze, vagy a lealacsonyítás még égetőbb nyomora közepett — ezen talizman volt az, mely mártyr-erőt kölcsönzött és még hamvából is, phönixként újból föléleszté! A középkor sötétségét és vele a hitüldözést egy felvilágosodott jelen váltá fel ugyan, — de mindazonáltal izrael minden hü fiához illő, sőt szent kötelessége — még eltekintve a vallást, már multja iránti pietásból is, hogy a könyvek könyvét: a bibliát ösmerje, szívelje.

Ámde izrael népsége a föld különböző nemzetei között letelepedvén és azok nyelvét elsajátítván, a héber nyelvtől el-elidegenedett, úgy hogy bibliája megérthetése egy mediumra lett szükség. Azonban a bibliának profán nyelvre való lefordítása a vakbuzgók táborában mint sacrilegium tűnik fel és ha korszakot alkotó német fordítása miatt, még egy Mendelssohn is eretnek gyanánt kikiáltani nem átalottak, mennyivel bizonyosabb, hogy az izr. népkönyv számára szerkesztett új magyar fordításra, valamint szerzőjére is, az anathemat kimondandótták és iskoláink előle elzárva maradtak volna! Az ettől való félelem okozta tehát, hogy ezelőtt, iskoláink számára alkalmas magyar biblia fordítás létre nem jött és miután korunkban mi izraeliták, mint jó hazafiak, gyermekeinknek anyanyelv gyanánt a magyart tanítjuk be, magyar biblia tankönyv azonban nem létezőn a következmény az, hogy a magyarnál egyéb nyelvet nem értő, csaknem egész mostani iskolai nemzedékre nézve, a biblia ösmeret örökre egy terra incognita marad — mert, hogy az e téren elmulasztottat, a gyermek későbbi korában helyrehozhatná, az képtelenség. Imtehát ebben is tapasztalhatjuk átkos következményeit a vakbuzgóságnak, mely a biblia szent ösmeretének integritása és terjesztéséérti küzdelmében — épen az ellenkezőt idézi elő és ad majorem bibliae gloriam — fonákságában azt egy egész nemzedék szívéből száműz, legszentebb érdekeit megsemmisíté!

De hála az égnek, már minálunk az előítéletek bilincseit és az izr. néptanítók együletének iniciatívája folytán, megyénk fia Führer Ignác néptanító ur a biblia magyarra fordítását, illetőleg elvállalt feladatát részben már is sikeresen megoldotta! Izrael minden hü magyar fia, ezen irodalmi tény szívből üdvözlő és elvárható most a t. cz. tanfelügyelő uraktól, miszerint minden rendelkezésükre lévő eszközök felhasználván, odahatni fognak, hogy a biblia oktatásnál magyar fordítás használtassék! Így végre itteni iskoláinkban is kezdek ezert derék hitközségi előjárónk idősb Reichard Mór — valamint iskolaszéki elnökünk Friedlieber Albert ismert szabadelvűsége — a bibliának tanítása nem sokára magyar nyelven fog gyakoroltatni és a két testvérvilágot: a hébert és magyart, kölcsönösen egymást előmozdítani, ápolni látandjuk. Vajha! a két rokon nyelvnek ezen új és szent frígye, üdvére válják gyermekeinknek, kettős életkötelességük teljesítésénél mint izraelita magyarok és mint magyar izraeliták!

ifj. Reichard Mór.

„Forog legyezője gyűrűzött kezében,
Egy tekintetével Damont csalogatja,
Mással szép Alexis szívét csábítgatja.“

Seladondjaink az ujjakra nézve is egymással ellenes véleményen voltak. Hosszas pro et contra vitatkozás után kilett mondva: hogy a hüvelykujjat mint legelfoglaltabbat s legmozgékonyabbat, a görögök nevezték „antichiejr“-t felgyűrűzés által tétlenségre kárhoztatni nem szabad. Ily értelemben nyilatkoztak a mutató, közép és a kisujjakról is. Ezen hét országra szölvő megállapodás után a gyűrűviselés egész terhe a kis ujj szomszédjára esett s ha a szájról-szájra adott elbeszélés igaz, kétséget nem szenved, hogy akkortájtban lett ezen örökidőkre robotolásra kárhoztatott szegény tatár gyűrűjének elkeresztelve. De „Oh népboldogító eszmék vértanui!“ — sajnos, ezen bölcs határozatok, rövid idő multán füstbe mentek s a gavallérok nem törődve a multakkal:

„Kövésd példájokat vitéz eleidnek,
Tüköri legyének azok tetteidnek
A vitézségben.“

különbőség nélkül majd egy, majd más ujjon vitéz gyűrűiket.

Julius Capitolinus azt írja Maximinus Caesarról, hogy hüvelykujján gyűrűk helyett neje karpereceit használta.

Plinius a középujjának bizonyos göröcsössé húzódnak pillanatában fontos szerepet juttatott. Nevezett tudós erősen állítja, miként a legmakacsabb csuklás vagy prüszögés megszüntethető, ha a balkézén levő gyűrűt hirtelen a jobbkez középujjára áthelyezzük.

A Gallok és Bretónok középujjaikra huzzák gyűrűiket!

A „Zemplén“ levelezése.

Nagymihály, 1880. évi jan. hó 6.

Tisztelt szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy megyénk ezen egyik jelentékenyebb városából írjak önnek. Kezdem pedig az inségen, mely itt is már bekopogtatott, a városi képviselőtestület azonban hivatása- és kötelességének tudatában gondoskodott a legszükségesebből, a mennyiben közöltségen nép-konyhát állítván fel, ott a város összes munkaképtelen szegényeit naponta tisztviselés s tápláló eledellel látja el. — Nem hallgathatom el e tárgy említésénél gróf Sztáray Antal s neje szül. gróf Batthyány Fanni öméltságaik azon valóban nemes s nagylelkűnek mondható tényeket, miszerint eltekintve attól, hogy a népkonyha felállításával járó költségekhez, birtokuk arányához képest, körülbelül egy harmadrésszel járultak a népkonyha részére ingyen helyiséget s tüzelőfát ajánlottak fel s szolgáltatnak ki nem csak, de e mellett a szomszéd Sztranyán-község szegényeiből naponként 25 egyént részesítettnek ingyen élelemben. — Ha ily nemes tett utánzásra találna megyénk többi nagybirtokosainál is, akkor e megye területén teljesen enyhítve lenne a nyomor.

E hét elején hagyta el városunkat 6 heti itt időzés után Némethy Ötvös Borcsa színtársulata. Müködsüket és az anyagi sikert tekintve, közönség és színtársulat, egyaránt meglehetnek egymással elégedve, mert még egyrészt Nagymihály művelt közönsége 62 bérlet alájegyzése mellett tömegesen látogatta a színelőadásokat, másrészt a jól szervezett színtársulat szabatos játékaival a közönség általános meglegedését vívta ki magának. — A társulat jelesebb tagjai következők: Némethy György s neje szül. Ötvös Borcsa, leányuk Némethy Kornél, továbbá Török Lina, Veresné, Csobánczy, Batory és Tomanóczy. — A társulat innen Sáros-patakra ment s ezen jó elemekből álló színtársulat érdemes arra, hogy a pataki hazafias közönség által is melegen pártoltassék.

Nagymihályi.

A közönség köréből.

[Jelen rovatban a közérdekkel összefüggő közlemények díjtalanul vétetnek fel, az illető cikkező felelőssége mellett.]

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapjának mult évi 53-ik számában a „közönség köréből“ rovatában a s.-a.-ujhelyi piac- és vásárbérlők ellen B. Mihály név alá burkolódzott 95,000 g. kath. nevében és megbizottjaként megbotrátkozást kifejező cikkre vonatkozólag — úgy az ellenünk szórt méltatlan és alaptalan gyanúsítások elhárításául, mint a közönség tájékozása végett, lehetlen, hogy ugyanazon téren, a hol megtámadtunk — ne keressünk kifejezett nyilatkozatunk által elégtételt és a mennyiben megtámadtatásunknak becses lapjában hely engedtetett, az arra vonatkozó czáfolatnak is elfogadását kérve, következőkben nyilatkozunk:

Az a valaki, kit a B. betű alá rejtözve

Gorlaeus szerint a régi pecsétlő-gyűrűk kávája a kisujjakhoz volt alkalmazva.

A rómaiak ritkán viseltek többet egy gyűrűnél, erre vonatkoznak Tertullian szavai: „illa majorum instituta ceciderunt, aurum nulla (femina) norat, praeter unico digito, quem sponsus oppignorasset pronubo annulo“ stb.

Ahány hadjárat, annyi gyűrű, ehhez tartotta magát a carthagói.

Horác idejében három gyűrű sok volt:

„Saepe notatus
Cum tribus anellis, modo laera Priscus inani
Vixit inaequalis.“

Juvenalis az ügyvédek korholja: „Az az ügyvéd — — — kinek sok gyűrűje van, — — — a külszin által több jövedelmet óhaj, mint az, ki becsületes ember stb.“

Charinus nevű római hat gyűrűt viselt minden ujján. Mások minden ujjpercze egy-kettőt felhuzzak:

„Sardonichas, Smaragdus, Adamantas, Jaspidas uno,
Portat in Articulo Stella, Severe, meus.“

A gyönyörök szertelen élvezetében elaljasodott rómaiak nem csodáljuk, midőn az ujjak végső perczere is drágaköves gyűrűket készítettek; de hogy mai napság sok ifjú ember gyűrűt holmi jou-jou-félékkel óralánczára fölaggatja s ily hitványságokban leli örömét, valóban elszomorító: ezekre nem pázol a vers:

„Multa tulit, fecitque puer, sudavit et alsit.“

„Burkolt Mihálynál“ egyébként nem tarthatunk, ki vagdalózik, hadonáz és pedig 95,000 g. kath. nevében — névszerint egyet se nevezve meg megbizói közül — beszél a vallásos érzelmek s tisztelt megsértéséről, profanálásáról annáfogva, hogy az előbbi bérlők által s így befolyásunk nélkül megállapított országos vásár zord idő miatt meg nem tartathatván, a pótvásár általunk nov. 20-ára tétetett át és hirdettetett ki, a mely napon épen talán a feljajdult B. Mihály naptárában — de sehol egyebütt, mint azt utánna néztük — veres betűkkel nincs jelezve szent Mihály tiszteletére rendelt g. kath. ünnepnap.

A decz. 18-ára esett országos vásár, hogy történetesen szent Miklós ünnepével esett össze, annak szintén nem mi vagyunk okai, de a bérletben előzőink, kik azt e napra határozták és előzőleg szokásos módon közhírre is tették. Ha a cikkező valaki ezeket tőlünk eredő „szándékos, gonosz secaturának“ gyanítja, felette csatlakozik, mert a pótvásár a magas miniszterium által lett nov. 20-ára megengedve, míg a decz. 18-ki rendes országos vásár előzőink által e napra megállapítva.

Ezen, a vallásos érzelmek megsértése és más vallásfelekezet iránti figyelmetlenség vádjával minket kárhoztató névtelenségbe burkolt valaki — ha csak kissé körültekintett volna, beláthatta, hogy minket sem a pótvásár, sem az országos vásár kitüzése miatt a közönség előtt meghurcoltatásnak ki nem tehet.

Mert, ha ezen vásári határidők megállapítása — melyek mint már említők, egyáltalán nem tőlünk eredtek és nem általunk tűztettek ki — a jaj veszeklő B. Mihály szerint a vallásfelekezet iránt tartozó tisztelet elleni merényletnek tűnt fel, a 95,000 g. kath. uralkodó hangjával követelte volna annak idején a pótvásárt engedélyező minisztertől, hogy engedélyt vonja vissza, illetve respectálja a veressel nem jelzett szent Mihály ünnepnapját, — ellenkező esetben pedig fenyegette volna meg úgy azt a minisztert, mint minket vásárbérlőket Zemplénmegye hatóságával.

Világosan kijelentjük, hogy nemcsak szándékosan nem törekedtünk arra, hogy bármely vallásfelekezetbeliek vallásos érzelme megsértessék s hogy különösen a 95,000 g. kath. vallásbeliek bármely csekély hányada is mert csak nem mind, kizárólag az ujhelyi vásárra jár? — de főleg a papság gátolva legyen a vásáron megjelenetni, de sőt elhiheti nekünk az a B. Mihály, hogy mint vásárbérlőknek finanziaális tekintetben tetemes hátrányunk volt s önkárunkkal — higgye el — nem akarhatunk tüntetni.

Továbbá az egész év folyamán tartandó vásárok határnappjai ugyanazon év elején, rendszeresen már Januárhóltan közé szoktak tétetni s minden hivatalnak hirdetményileg megküldetni. Ha tehát cikkező felteszi rólunk, hogy mi megnéztük tájékoztatás végett a g. kath. naptári részt, mi is feltesszük részünkről, hogy cikkező, ha annyira szívén fekszik a g. kath. ünnepek zavartalan lefolyása: szintén igyekezett magának e hirdetményekből tájékozást szerezni. Vicem pro vice.

Tudnia kell cikkezőnek — mivel oly behatólag foglalkozik velünk — hogy minden vásár alkalmával a kiadott vásárjegyeken a következő vásár napja jelezve van. Miért mulasztotta el a kellő tudomás szerzést? Utólagos fellepése valóban irányzatossá látszik ily körülmények között, gáncoskodni, imponálni törekvés ri ki a sorok közül: 95,000 „uralkodó“ vallási elemet képező g. kath. hívő tábor bátorító hátvéde mellől valólván mindenkit helyes ok. alap s indok nélkül.

A recipiát vallásfelekezetek mindegyike ünneppel ugyan vallásabeli ünnepnapokat, de egyike sem oly mérvben, mint a g. kath. hitfelekezetbeliek, úgy hogy ha a közigazgatási hatóság minden vallásfelekezetbeli, de különösen minden 2-od és 3-ad rangú g. kath. ünnepeket is respectálna, elzárná a lehetőséget, hogy a közönség szükségleteit fedezhesse s feleslegét értékesíttesse, amennyiben az anomáliának nyitna utat, hogy t. i. az egész év egyetlen napján sem engedhetné meg a vásárok megtartását.

Értenénk, ha a vallás létgyökerét képező ünnepnapok turbatiója panaszoltnék, de így!

A közigazgatási hatóság a részrehajlás és figyelmetlenség vádja alá esnék, ha a vele még a mult év elején közölt hirdetményt előzetes bírálat alá nem vette volna s bizonyára helyes indokai voltak, midőn a vásár határidőket nem tartotta megváltoztatandóknak.

Eltekintve továbbá a lelkiectől, az anyagi hátrányok oly kiáltó színbeni feltüntetése annyira elüt a valótól, a mindennapi élet reducálja azokat, hogy arra megjegyzéseket tenni is felesleges.

Hogy hány vidéki pór áldozta fel égető szükségleteinek fedezését lelke jobb meggyőződésének s hányvidéki g. cath. pap lett utalva a következő vásárra, azt felszámítani nem a mi, de a partialis statistica dolga.

Végül nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül a már egyes személyre szorított vásárbérlőnek „jelentéktelen egyén“ kisebbitési célzattal tett sértegetését és vissza is torolnánk, ha Aesopus oroszlan-meséje nem jutna ez uttal eszünkbe melynek történetét a jelen esettel nagyon analognak tart-

juk és ha t
nokat rejte
sisakozott
S.-a.

Az i

bizonyára
szen ha v
ros arczu
üzés az
elmult de
mulatóheli
az obligat
szédba is
megugrott
kávécské
szemérem
tes házak
„Kopasz
konyhák
ama fény
hatnáda
ha a sirt
czangolja
ők össze
bennök
kiszemelt
apellátu
lenek ére
szemben
gében ál
lék mell
szemet h
köteless
temetés
minájuk
megnyug
álló alis
felhívás
desével
gyógyító
hogy a
meg az
már am
natokba
A felhív
1879. é
gazdasá
kormány
felhívta
miszerint
szellem
hozzájár
hogy az
se essé
telt má
véltük
zörgetn
győződi
anyagi
mostoh
fenlodo
magasz
nagyob
zós ta
ezzenne
telettel
kérni:
sárnap
kegyes
január
ispánj
biztos
nap t
felvidé
zások
Az elő
hírek
kontin
tatták
ragadt
a mu
fogyni
helyes
hogy
Zempl
kások
a kér
ország
tehát,
a kiva
a par
mert
zott,
den s
veszte
virágo
Januá
ér. P

duk és ha tudhatnánk, miféle jelentőségteljes tulajdonokat rejteget az a sokfélekép értelmezhető „B”-vel sisakozott Mihály.

S. a. -Ujhely, 1880. jan. 2.

Alexander D. Mór s társai,
vásárló-berlők.

Különfélék.

Helyi és megyeiérdekűk.

Az inség Ujhelyben. Hát ilyen is van? Kérdi bizonyára a csodálkozás hangján nem egy olvasó, hiszen ha végig megy az utcán, lépten-nyomon piros arcú, mozgékony alakokkal találkozik. A fényűzés az öltözékben ma is csak ugyanaz, mint az elmúlt dezzennium kezdetén; a kávéházak s egyéb mulatóhelyeken sokszor reggelig áll a tivornya s az obligat énekesek kurjantása a huszadik századba is elhallik, melyek a becsületes munka elől megugrott dózsölők kimerült idegzetét, egy ingyen kávécskáért, folytonosan csiklandozza a bérbeadott szemérem. — Így van ez édes olvasóm, az emeletes házak falai között, de ha utad véletlenül a „Kopaszka” tövében fekvő vásári bódék és laczkonyhák pinczéi közé vezetne, ott megláthatnád ama fény árnyát, mely borzasztóan sötét; meghallhatnád a fájdalmas sóhajt, a hörgést, mely miként ha a sirtól törne fel, szivedet ezer darabra marczangolja. Ez a nyomorultak negyede, itt vannak öök összezsufolva; kénye kedve szerint válogathat bennök az éhség, a hideg, melynek öök mindnyájan kiszemelt áldozatai. E lapok hasábjain már többször apelláltunk az emberi könyörülethez e szerencsétlenek érdekében s bár mindenki érezte azt, hogy szemben velök a segély terhét elviselni kötelességében áll, kezdeményező hiányában csak a jó szándék mellett maradt. A város, mint erkölcsi testület szemet hunyt a dolgok fölött, azt hívén, hogy minden kötelességét teljesíti akkor, ha a kiszemelt eltemetésére átadja közös koporsóját. De ne nekrimináljuk, az ügy már most oly kezekben van, mely megnyugtat mindnyájunkat. Megyénk közszeretben álló alispánja: Matolai Etele állt előre s mint alábbi felhívásából kitetszik, lelkes hölgyeink közreműködésével szándékozik a társadalom e nyílt sebére gyógyító balzsamot csepegtetni. Nem kételkedünk, hogy a jótékonyaság angyalai kézzel ragadják meg az alkalmat, hiszen e tér az övék, melyen már annyiszor — és pedig a legválságosabb pillanatokban — oly magasztos lényeknek bizonyultak. — A felhívás így hangzik: „Midőn az imént lefolyt 1879. évi terméketlenség, a szintén kizárólag mezei gazdasággal foglalkozó népünkre inséget hozott és kormányunkat annak enyhítése iránti gondoskodásra felhívtuk: válaszában azon reményét is kifejezte, miszerint e társadalmi jótékonyaság szellemét is felbresztve — a kormány segélyének hozzájárultával, sikerül kivívunk azon eredményt, hogy az inségnek és nyomornak áldozatát senki se essék. — Tudva azonban, mennyire kimerített már az előző években ez áldozatkészség, nem véltük czél- és időszerűnek a könyörület ajtaján zörgetni, mielőtt legujabban alkalmunk volt meggyőződni, hogy hölgyeink szívében, — daczára az anyagi helyzet mindnyájunkat kivétel nélkül sújtó mostohaságának — a jótékonyaság erényének lángja fenlobog. — Hogy tehát városunk lelkes hölgyei e magasztos erényt egyesült erővel s így ezerszerre nagyobb sikerrel gyakorolhassák: bátor vagyok közös tanácskozásuk végett a megye nagy termétezzel felajánlani s illetőleg a t. hölgyeket tisztelettel annak elfogadására s egyszersmind arra kérni: hogy alakuló gyűlésükre a legközelebbi vasárnapon, f. hó 11-én délutáni 3 órakor megjelenjen kegyeskedjenek. Kelt Sátoralja Ujhelyben 1880. évi januárhó 8-án. Matolai Etele, Zemplénmegye alispánja.

Az Amerikába való kivándorlási hajlam legbiztosabb jele államunk anyagi süllyedésének. Nap-nap mellett hallunk ilyenekről s kivált megyénk felvidéke az, hol a nyomasztó szükség az elhatározások e legkeserűbbikét igen gyorsan érleli meg. Az előtt egy cseppet sem ütődünk meg az ilyen hírek fölött, mert tudtuk, hogy a kivándorlók kontingensét leginkább a bukkott emberek szolgáltatják, míg más részét az arany-láz csalképei ragadták a föld másik oldalára, de most, midőn a munkás-kezeket látjuk e kivándorlások által fogyni, minden idevágó hír mélyen elszomorít. Igen helyesen mondja Orczy Gyula a „Magyar Föld”-ben, hogy a Tisza-vidék fontosabb gazdasági munkáit Zemplén, Abauj és Gömör-megyékben lerajzó munkások szokták teljesíteni, mely ha megfogyni, előáll a kérdés: vajon miképpen lesz az pótolható? Az ország jól felfogott közgazdasági érdekében áll tehát, hogy a kormány minden lehető elkövessen a kivándorlás megakadályozására s ha ez nem teszi, a parlamentnek kötelessége az ügyet kezébe venni, mert egy ország, mely népességében megfogyatkozott, utóljára is üres fogalomná válik, mely minden súlyát elvesztette az államok sorában, de elvesztette alapját kulturai fejlődése és anyagi felvirágoztatásának is.

Az idei farsang ugyancsak rövidre van szabva. Január 6-án kezdődik s február 10-én már véget ér. Karnevál e nyulfark élete nagyon hozzávág

viszonyainkhoz, melyek nyomasztó voltát a társadalom minden osztálya érzi. Az inségek sorsán enyhíteni, ez most a legegyszerűbb kérdés azon körökben, hol még emberiesen gondolkoznak. Ugy halljuk, hogy erre a czélra a zemplénmegyei agarász egyesület tánczvizalmat akar rendezni a központon, melynek jó sikere iránt alig lehet kétségeskedni. Tebát csak rajta uraim! Az inség nőtön nő és így a ki jókor ad az kétszeresen róvja le a nyomorultak iránti tartozását.

A mádi műkedvelők, felbátorodva a multi előadás sikerén, ujjal tánczestélyivel egybekötött hangversenyt és színelőadást rendeztek f. hó 10-én az ottani tűzoltó-egylet javára. A szindarab vezetését ismét Lászy Vilmos vállalta magára s ez alkalommal az általa magyar színre alkalmazott „Üldözött ártatlanság”-ot oly szabatosan adatta elő, mely bármely szintársulatnak is becsületére vált volna.

Amerikába boldogabb élet reményében Bodz. Ujlak vidékéről többen kivándoroltak; alig van község e tájon, honnét ketten, hárman sőt nyolczan tizen is el nem pályáztak volna, — vegyesen férfiak, nők, legtöbbsnyire izraeliták, némelyike egy parányi kompetens furlangot is penderítve utavaló tekintetéből; — a többek közt egy b.-ujlaki zugkorcsmáros, egy paraszt legényt könnyű szerrel megdagodással biztatva, rábeszélte, hogy ez dézmálja meg az apja tárczáját, a pénzt adja át a zsidónak s ez azt majd kezelni s abból az utiköltséget a legény részére fizetni fogja. A fiu a csábításnak engedett s a plánum megtörténte után a zsidó tanácsára az ujhelyi indóházhoz sietett, honnét a majdan utána érkezendő utitárssal még az nap elindulandók lesznek; ottan azonban a fiu a mesterre hiába várakozván, estére visszatért az apai házhoz; itt kérdezősködik apjától a kérdéses zsidó után, feleletül azt kapja, hogy: az már elutazott Mihályi felé Amerikába; no — ugymond keserűen a fiu — ugy a kend 60 frtja is elutazott; — az apa akkor nézett nagyot.

Hideg fürdőt kapott magyarjlesztrebi illetőségű, vidékszerete ismeretes csavargó Kosláb András, kit az iszákosság nemcsak meglehetősen vagyonától, hanem részben már esztől is megfosztott, karácsony éjszakáját végig dorbézolván, az ünnep első reggelén egy kókhuzhoz bódorgott, hol elvesztvén az egyensúlyt, alázuhant s mire ügyvel-bajjal felrágatták a veder lánczán, — melybe ő markáival kapaszkodott — a tiz öles mélységből: a csikorgó hideg ruhástól együtt merő jéggá fagyasztá a lucskos embert; feje vértzett az ütődéstől; azonban a rosz pénz nem könnyen vész el; mert ujra korhelykedik és rontja tovább a levegőt.

A Phylloxerának országos elterjedése, szakértők szerint, csak is időkérdése lehet, akik tehát szőlőjük jövőjéről már most gondoskodni óhajtanak, helyesen teszik, ha a vérszentes amerikai fajokat beszerzik s azokat elszaporítják. A legjelesebb fajok fehér borokra: „Martha” „Herbemont.” mig nemesítési czélokra a „Hartford” és „Taylor” fajok ajánlatnak.

Gr. Andrassy Manó gömöri birtokában, ez idő szerint nagy vadász-társaság ütött tanyát, nagyobbára az arisztokracziából. A vidék oly gazdag vadállományban, miszerint rövid egynehány nap alatt 23 db. vaddisznó lett a vadászat eredménye.

Halálozás. Az imregi kolostorbeli házfőnök (gvárdián) Faragó Kajetán rövid szenvedés után meghalt 68 éves korában; eltemettetett karácsony másodnapján. Béke poraira!

Betörés. Czékén a postamasteri lakba és pedig éppen a hivatalszobába éjjel az ablakon keresztül ismeretlen tettékek törtek be; a pénzes asztalfiókot felszakították s az ott talált 128 frttal, valamint a postamasternek egy zsák lisztjével nyomatalanul eltűntek; a csendbiztos által végzett kutatás semmi eredményre sem vezetett.

Tüzeset. Bodz. Ujlakon egy fonóház kigyuladt; s bár a szél meglehetősen fútt, a hóval bevont fedélzeteken nem fogott a szerteszóródott tüzes perje, s ez egy épület égett le.

Meghívó. A sátoralja-ujhelyi „Általános ipartársulat” által iparos-tanonczai részére felállított iskola javára folyó 1880-ik év január hó 25-én az Ó-kaszinó nagytermében jótékonyczélu polgári tánczvizalom rendeztetik, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívják a választmány nevében: Lángh Nándor jegyző, Jelenek Ádám h. elnök, Szöllőssy Sándor pénztárnok. Beléptijegy személyenként 1 forint. Jegyek előre válthatók Szöllőssy Sándor társulati pénztárnoknál és Lövy Adolf könyvkereskedésében. Felülfizetések köszönettel fogadottnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órakor.

Felelős szerkesztő s kiadó laptulajdonos:

BORÚTHELEMÉR.

Nyilttér.

(E rovatban közöltétekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.)

Nyilatkozat.

Melynél fogva többeknek személyünk és tevéteink iránti téves vélekedése s gyanúsítása elhárításul kijelentjük: miszerint mi az eddig S.-a.-Ujhely

város közönsége által bérelt fogyasztási adó ujjal bérleivel semmi összeköttetésben nem állunk s tiltakozunk minden oly feltevés ellen, hogy mi a város közönsége hátrányára a kibérléshez még gondolatban is hozzá járultunk volna.

S. a. -Ujhely, 1880. január 2.

Alexander D. Mór.
Neuwirth Adolf.

Üzleti tudósítás.

Hivatalos

piaczi árkimutatás.

1880. január 9 én.

	frt.	kr.
Buza 100 klg. sulyu. 1 hect.	13	—
Gabona 100 „ „ „	11	—
Árpa 100 „ „ „	7	50
Zab 100 „ „ „	7	25
Kukur. 100 „ „ „	8	—
Burgonya 100 „ „ „	4	—
Borsó 100 „ „ „	14	—
Lencse 100 „ „ „	10	—
Paszuly 100 „ „ „	10	—
Köl. kása 100 „ „ „	13	50
Vaj 1 liter.	1	—
Szesz „ „ „	34	—
Marhahus 1 klg.	44	—
Szalona uj „ „ „	60	—
Sertés-zsir „ „ „	72	—
Széna méter mázsa „ „ „	3	20
Alom szalma „ „ „	—	90

A magyar éjszak-kelet vonat menetrendje

1876. május 15-től.

A vonatok érkezése S.-a.-Ujhelybe.

Budapestről: 10 ó. 30 p. reg. — 6 ó. 34 p. este.

Kassáról: 9 ó. 30 p. reg. — 5 ó. 27 p. este.

M. Szigetről: 9 óra reg. — 5 óra 8 percz este.

Przemysléről L.-Mihályiba: 8 óra 40 percz reggel.

A vonat indul S.-a.-Ujhelyből.

Budapestre: 9 ó. 45 p. reg. — 5 ó. 47. p. este.

Kassára: 9 ó. 31 p. reg. — 6 ó. 54 p. este.

M.-Szigetre: 11 ó. 30 p. d. e. — 7 ó. 30 p. este.

L.-Mihályiból Przemyslére: 7 óra 50 percz este.

Dijszabási táblázat

az Osztrák-Magyar monarchiába és Németországba szóló táviratok díjának kiszámítására. 1)

A távirat neve	A távirat rendeltetési helye	Távirási díj osztr. ért. krbán				
		1	2	3	4	5
Közönséges táviratok	Az Osztrák Magyar monarchiában fekvő állomásokra	26	28	30	32	34
	Németország-ba	30	36	42	48	54
RP. Fízett (10 szó) válasszal feladott táviratok 4) 5)	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	70	72	74	76	78
	Németország-ba	114	120	126	132	138
TC. Összegegyezettett táviratok 5)	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	39	42	45	48	51
	Németország-ba	45	54	63	72	81
CR. Vételjelentéssel feladott táviratok 5)	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	70	72	74	76	78
	Németország-ba	114	120	126	132	138
TR. Ajánlott táviratok 10)	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	78	84	90	96	102
	Németország-ba	—	—	—	—	—
S. Semaphor-táviratok	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	32	40	48	56	64
	Németország-ba 10)	36	48	60	72	84

1) Táviratokért, melyek oly vasuti táviradánál adatnak fel, a melynek székhelyén állami táviradállomás is van, az ezen táblázatban felszámított díjakon kívül minden szó után 1 osztr. ért. krral több szedendő be.

2) Minden további szóért 2 kr.

3) Minden további szóért 6 kr.

4) Ha a feladó 10-nél több vagy kevesebb szóból álló választ kíván, köteles a meghatározott szószámot távirata szövegében kitenni, és a válaszdíj akkor ennek megfelelőleg külön számíttatik s a feladott távirat díjához hozzá adatik.

5) Az 5-ös számmal jelölt RP. TC. CR. és TR. táviratfajok után a táviradállomások részéről ingyen díjnyugta szokott kiadatni.

6) Minden további szóért 3 kr.

7) Minden további szóért 9 kr.

8) Minden további szóért 8 kr.

9) Minden további szóért 12 kr.

10) Ajánlott táviratok Németország számára nem fogadottnak el.

HIRDETMÉNYEK.

Deutsch József utódainál kapható naponta friss **bécsi és kassai virsli.**

HIRDETMÉNY.

A „sárospataki népbank mint szövetkezet“

ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSE

folyó 1880. évi januárhó 27-ik napján délelőtt 9 órakor fog Sáros-Nagy-Patakon a városházánál megtartatni;

melyre a szövetkezet t. tagjai ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az intézet mult 1879. évi üzleti működésének eredményéről.
2. A mult 1879-dik évre vonatkozó zárszámadás és mérleg megállapítása, s a tiszta jövedelem felosztása feletti intézkedés.
3. A felügyelő-bizottság 5 tagjának megválasztása titkos szavazattal 3 évre, az alapszabályok 49-ik §-a szerint.
4. Netaláni indítványok tárgyalása.
Kelt Sárospatakon, 1879. januárhó 6-án.

A „sárospataki népbank mint szövetkezet“ igazgatósága.

Hirdetmény.

A nagysárosi műmalomból egy legjobb karban folyamaton kívül levő **25 lóerejű gőzgép,** változékony (Ruston és társa czégggyártmánya) Exepansion és Condensational, ugy is a hozzá tartozó bouilleur gőzkazán és vas füstcsővel **olcsón eladandó.**

Venni szándékozók sziveskedjenek a vétel iránt a nagysárosi műmalomhoz **Eperjest,** vagy Fischer Adolf mérnök urhoz (váczi körut 74. szám) **Budapesten,** fordulni.

1-3

Étterem megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint a

CASINO ÉTTERMÉT

folyó hó 11-én, azaz

vasárnap zeneszó mellett megnyitom;

ennélfogva azon szerencsés helyzetbe jutottam, hogy konyhámat és éttermemet oly jól berendezhettem, miszerint t. vendégeimnek heti vagy havi fizetés mellett reggeli, ebéd és vacsorával, nemkülönben kis adag villásreggelivel, mindenféle hideg ételekkel, jó bor, fris dupla márcziusi sörrel minden időben a legpontosabban szolgálhatok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogásába magamat ajánlva, maradok

mély tisztelettel

Abronovics Mór,

vendéglős.